

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Guidone confessore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

silentium, & per operum philosophiam, vt, sicut scriptum est, absunderet quarentium occasiones, vsq; ad certum tempus tacere instituit, mellifluumq; doctrinæ fluuiū compescere: satius esse & melius existimans, hoc interim detrimento affici studiosos bonorum amatores, quibus fortasè per silentium amplius profuturus erat, quàm ingratos illos iudices amplius iritari, nè vltius eorū malitia & maleuolentia excresceret. Quocirca & illi reueriti humilitatem ac modestiam viri, conscijq; quòd sibi eiufmodi vilitatis fontem obturauerant, quantiç; detrimenti omnibus extiterāt, ad virum supplices adueniunt, doctriq; sermonem communi voto cum alijs exposcunt. Cessit igitur statim, vt qui contradicere non nōrat, & denuò prioris statūs arripuit normam.

Creatur
Abbas.

Cū igitur itā bonis omnibus excelleret, vt similis inueniri non posset, vno simul oēs voto, vnoq; affectu tanquā nouum quendam Moysem inuitū illum ad fratrum magisterium & regimen assumpserunt, lycernam (vt itā dixerim) super principatūs candelabrum eleuantes, optimi sanè talium iudices: nec spe sua frustrati sunt. Ascendit enim & ipse ad montem, sacratamq; caliginē subiens, Dei manibus cōscriptam legem suscepit, Deiq; contemplatione fruens, & intellectualibus gradibus scandēs, verbo Dei aperuit os suum, & spiritum attrahens, eructauit verbum bonum de bono thesauro cordis sui.

Sic igitur impleuit finem visibilis vitæ in principatu Israëitarum monachorū, in hoc solū a Moyse differens, quòd supremam Hierusalem summa facilitate cōscendit. Ille enim, nescio quo modo, etiā terrena frustratus est. Attestantur autem his, quæ diximus, quotquot per eum spiritūs sancti eloquijs & gratia potiti sunt, plurimiq; ex his eius gratia saluati sunt, hodieq; saluantur. Testis optimus sapientis huius salutis simulq; sapientiæ nouus Dauid. Testis item & pastor noster optimus Iohannes, à quo magnus ille exoratus, de Sinai monte ad nos vsq; animæ cognitione descendens, velut nouus aliquis Dei speculator, suas à Deo tabulas inscriptas ostendit nobis: extrinsecūs quidem actiue vitæ, intrinsecūs verò contemplatiue doctrinam continentem.

VITA S. GUIDONIS CONFESSORIS, CUIVS

OSSA HODIEQVE INTER SE COHAERENTIA CERNUNTUR Spira, quò translata sunt ab Henrico III. Anno Christi 1047. Habetur h. ec. V. in vetusto exemplari MS. ab eius quodam equali, vt apparet, scripta: sed in gratiam Lectoris stylum mutauit F. Laur. Surius, & nonnihil con-

traxit. Sub finem quedam desunt in exemplari. Addimus pauca ex Breuiario Spirensi.

31. Martij.
quò die de-
cessit: sed
festum cele-
bratur 28.
Aprilis.

Pæclaram beatissimi Guidonis cōscripturi vitā, primò eius parentes & patriam, pòst virtutes oratione qualicunq; explicare conabimur, eius freti adiutorio, in cuius laudem id suscipimus. Patrem igitur habuit Albertū, matrē Mariam, patriam Rauennam, in cuius villa suburbana, quæ Casamariensis dicitur, natus est. Parētes eius fuere genere nobiles, religione Christiani ac Deo deuoti. Rauennā adhuc puer literarum studijs deditus fuit. Adolecens animo secularis, & vestibus comptus, nec à mundi pompis prorsus alienus, iam videbatur abiturus præceptus in vitiorum gurgites, mundo eum illicente, & sua cupiditate inescare atque implicare nitente: sed benignissimi creatoris gratia ab hoc præcipitio potēter ereptus est. Itaque sancti spiritūs accensus igne, & cælestibus ardens desiderijs, cœpit mundanis negocijs nuncium remittere, terrena desideria calcare, horrere quicquid blanditur carnalibus, cælestis patriæ dulcedini inhiare.

S. Guido cupit mundo valescere, & habitum monasticū sumere.

Etsi autem summoperè cupiebat ponere secularem habitum, quandò tamen non ignorabat parentes id nulla ratione laturos, animo id apud se celabat. Cumque parentes eum vellent inire coniugiū, ille verò anxius cuperet suum explere votum, aliquandò patri suo itā dixit: Duas ego mihi conciliaui sponsas, quarum altera insigni est potentia & nobilitate: altera longè hac inferior & opibus & profapia: sed me tamen impensè diligit, & ego iam totus in eius labor amorem, nisi tu pater aliam commodiorem indices. Prior illa generositate & potestate sublimis absque multo labore & difficultate obtineri non potest, ad eamque mihi valdè arduus atque difficilis patet accessus.

cessus. Veram ergò vis, mi pater, ut sponsam mihi asciscam? Parens verò gratulabundus, Agè, inquit, fili charissime, nulla te vel pericula vel fastigia segnem efficiant, nulli alterius amoris eneruent vel degenerem prodant, nulla quantunvis ampla dos à nobilissima & potentis sponsæ thalamo retardet. Sume animum, & quanta maxima potes virtute contende, ut tam illustris sponsæ fruaris contubernio. Turpe est enim, ob labores non diuturni temporis tantam rebus tuis optimè consulendi, & ad tantam pertingendi felicitatem negligere occasionem.

His & id genus alijs sermonibus pater exhortabatur filium, putans eum adspirare ad nuptias sponsæ mortalis. Sed ò adorandam Christi virtutem, quæ cum semper sit admirabilis, at tamen in hoc nostri temporis beato viro eximie prædicanda videtur. Nam tamen ob singularem virginitatis aliarumque virtutum prærogatiuam non sit æquiparandus beatissimo Ioanni Euangelistæ: at tamen propter eius eximiam sanctitatem, alterum Ioannem, si fas est dici, quodammodo eum appellare possumus. Parentis enim sui sermones animo affixit suo, viresque sibi, ut is hortatus erat, assumens, ignobilem illam sponsam, cuius se amore penè abreptum ferebatur, & verbis & factis cœpit fastidire ac respuere, atque ad præclaram illustris illius ac præpotentis sponsæ copulam ardentissimo animi studio adspirare. Ignobilem atque vilem, caducam & imbecillam sponsam intelligi voluit, ut re vera est, mundi gloriam & fugaces voluptates: potentissimam verò atque nobilissimam, caelestem sapientiam & disciplinam, religionisque diuinæ exercitationem: cuius tanto flagrabat desiderio, ut extra illam nihil ei adlubesceret, præter eam nihil in hoc mundo sibi expetendum putaret. Itaque, ut pater admonuerat, brevis vitæ huius labores paruipendens, oblectamenta pro nihilo ducens, dura omnia pro mollibus, aspera pro læuibus, aduersa pro secundis habuit.

Eximia eius sanctitas.

Sciens autem dixisse Dominum I E S V M, Qui non renunciat omnibus, quæ possidet, non potest meus esse discipulus: quadam nocte celeberrimæ apud Rauennates beati Apollinaris martyris solennitatis, preciosis se vestibus exuens, & pauperibus eas elargiens, vilissimam se veste induit, & inscijs parentibus è patria proficiscens, Romam iter intēdit. Vbi cum in Clerum coopertus esset, statuit ire Hierosolimam, nec vnquam redire ad suos. Interea verò diuina est reuelatione admonitus, ut Rauennam repetens, subdat se Martini eremite magisterio. Is Martinus tantæ fuit abstinentiæ & religionis, ut penè toti Italiæ non mediocri esset venerationi. Fecit ergò, ut erat iustus, venit ad Martinum venerabilem eremitam, aperit ei desiderium suum, accipitur ab illo sanè peramanter, & post suaui sanctæ exhortationis verba ait ad eum vir Dei alacri, ut semper erat, vultu: Vis ne, fili charissime, monachi vestem accipere? Tum ille: Id verò semper mihi, inquit, in votis fuit: simulque orabat, ut ocyùs ea veste indueretur. timebat enim, nè parentes reuertum ipsum abducerent, & mundi huius illecebris rursum seruire compellerent. Sed vir sanctus voluit eam rem in craftinum differri, ut interim plùs deliberaret.

Luc. 14.

Vili habitu in Româ, & sit clericus.

Cernens ille retardari desiderium suum, cum esset feruenti spiritu, ipse sibi cucullum induit, & postridiè manè sic vestitum exhibet se viro Dei. Sciscitante illo, cur id fecisset, respondit se flammam pectoris sui ferre nullo pacto potuisse. In eo autem feruore semper permansit, & illi venerabili viro, quoad vixit, totum se in omnibus subdidit: vixitque cum illo tribus annis solitariè in insula, quam Padus fluiuius à Pomposia separat. Pomposianum autem monasterium, tum quidem pauperimum, volente sic Imperatore, curæ huius Martini erat demandatum, interim tamen regulariter ei domino Guilelmo præsidente: sed quo maior illic terrenarum facultatum erat inopia, tanto amplior religionis & diuini cultûs copia viscebatur. Voluit autem vir Domini Martinus beatum Guidonem in illo commorari monasterio, ut plenius disceret monastica disciplina & religionis instituta & perfectione. Quam verò accuratè & absolutè ea didicerit, si quis nôsse velit, poterit haud difficulter, si se ad illud conferat monasterium, cui postea ipse præfectus fuit. Eius autem cœnobij fratres cœsi ceu simplicem & vili amictum veste eum irridebant, at conijciebant tamen fore, ut quandoque apud ipsos Abbatis munere fungeretur. Vir enim reuerendus Guilelmus temporis successu omnia ei, sed alia post alia, monasterij officia vel ministeria demandauit: Indè verò in S. Seueri monasterio præpositi munus obire eum voluit, illo se in omnibus ad monastici canonis seu instituti præscriptum rectè gerente.

Fit monachus, & adhaeret Martino eremita.

Varijs functionibus in monasterio Pomposiano.

Per id tempus dominus Guilelmus in eremum secessit, alium suo loco fratribus

Pomposianis Abbatem præficiens. Ioannes Angelus is dicebatur, vir simplex & rectus, miræque abstinentiæ. Sed eo defuncto, atque ad Angelorum translatò consortium, Abbas con-stituitur. quanuis multū renitens, & se indignum clamitans, Abbas Pomposiæ institutus est Guido beatissimus, cogente eum domino Martino, cui iam pridem in omnibus parere con-didit: nec tamen vilo modo sarcinam illam sibi imponi passus est, donèc ab eodem viro Dei Martino id impetrasset, vt quandoquē liceret eam, relicta Abbacia, deponere. Porro autē & parens eius, cuius suprà meminimus, & frater, Gerardus nomine, ad eum venerunt, & sub eo, contempto seculo, religiosè & strenuè Christo militârunt, atq; feli-citer suas animas Domino reddiderunt. Cùm autem præclarè monasterium illud ab eo gubernaretur, & monachorum increfceret numerus, aliud cœpit, quod hodieque permanet, condere ecenobium. In quo sanè quæ per illum & sub illo patrata sint, atq; etiam perpetrantur miracula, orationis nostræ tenuitas explicare satis non potest: sed tamen diuina freti ope, simplici stylo pauca ex multis annotabimus.

Multa eius miracula.

Insigne mi-
raculum.

Aliud.

Cùm iam structura huius monasterij fieret, fratribus aliquandò in muro laboranti-bus, crates supra modum grauatę petrarum congerie, accedente etiam mali dæmonis inuidia, absente patre Guidone deciderunt. Simul autem lapsi fratres quidā, nihil mali passi sunt, nonnulli verò penduli hæserunt non sine magno discrimine. Quod vbi rescit-uit venerabilis pater, citò adfuit, & suis illos precibus deposuit illæfos. Alio tēpore ei-dem muro impositum vas ligneum vino plenum, quo operarij vrerētur, casu in terram corruit, & tamen neque contractum fuit vas, neque vinum effusum.

Defunctus reuiuiscit.

Sub eadem structura magna aliquandò victus inopia premebat operarios: sed beato Guidone Dominum obnixè deprecante, & ab eo opem & copiam illis promittente: cùm iam nihil esset, quo postero die resciri possent, omnes aduersus illum murmurare, ei que plūs satis molesti esse cœperunt. Ferebat id ille patienter, & simul de rati-
one comparandæ alimonie cogitabat. Itaque Rauennam ea causâ proficiscens, non longè à monasterio incidit in duas naues plenas vino & frumento, diuinitus ei prepara-tas. Tum ille summæ Trinitati gratias agens, lætus redijt, & fratres diū sustentauit, ad-monens nē deinceps diffiderent. Frater quidam idiota, Martinus nomine, apud quan-dam defunctus est ecclesiam, quæ intra illius insulæ sylvam sita erat, à memorato cœ-nobio plus octo milliarijs distans. Adductus autem ad monasterium, post persoluta ex more defunctorum officia, post Missarum completa solennia, vitæ redditus, instanter petijt acciri sanctum patrem Guidonem. Aduenit ille, accuratè perquirat, & non absque tremore petit, vt exponat si quid viderit. At ille, Vidi, inquit, loca pœnarum sa-nè terribilia, & in ijs multos propinquos meos, mihi que notos. Cùm autem tremebundus aspicerem, quidam mihi apparuit formosissimus vir, stola candida indutus, miram in capite ferens tiaram, & altera manu virgam, altera ceu fauum mellis retinēs. Porrigens verò mihi fauum, iussit vt comederem. Renuente me præ timore, rursus iu-
bet vt comedam securus, nihil reformidans. Percunstanti autem mihi, quis esset, ait se Michaëlem esse Archangelum, missumque vt me consolaretur. Tum ego valere ius-
so timore, totum comedi fauum. Deindè iussit me redire ad corpus, & triduo dum-taxat hinc permanere. Eo autem triduo dixit idem frater palatum suum illius faui-
gustu affici. Post triduum, percepta beati Guidonis benedictione, iterum obdormi-

Rursus post triduum de-
cedit.

Item alius frater.

Eodem tempore alius frater, qui Bertholdus dicebatur, cùm propinquus mor-ti tardè admodum animam efflaret, conscientieque stimulis pungeretur, benigni-tate Dei & precibus sancti Guidonis sibi redditus est. Rogantibus autem fratribus, quid sub ijs tam diuturnis mortis angoribus vidisset: Vidi, ait, dæmones aduersum me sæuientes, & peccatum quoddam mihi obijcetes. Cùm enim in seculo dege-rem, non nisi vnā didici incantationem, qua vsus fui, sed ea iam planè etiam ex animo exciderat. Hanc solam illi mihi proceres spiritus horrendum in modum ob-
iecerunt: sed virtute Christi, atque orationibus sanctissimi patris Guidonis, vestrisque profligati, tristes abscesserunt. Deindè accepta pœnitentia, in pace perpetua illic quieuit.

Psal. 61.
Rom. 13.
Ierem. 17.

Postquàm autem illud, quod diximus, monasterium sanctis studijs & exercitijs florere cœpit, multisque opibus abundare, monebat vir sanctus subditos suos blan-dè ac comiter, suarumque eos virtutum informabat exemplis. Proponebat illud ex Propheta, Diuitiæ si affluent, nolite cor apponere: & illud Apostolicum: Cu-ram carnis nē feceritis in desiderijs: itemque ex Ieremia, vt diem hominis non

concupiscerent. Aiebat eum diem hominis concupiscere, cuius animus carnis oblectamentis inhiat: qui ventris ingluuiem immodico cibo ac potione perpetim expleat, atque estu libidinis abreptus, foedas sui corporis segetur voluptates. Audiebant hæc eius monita fratres, & suis animis affigebant. Erant sanè apud illos ieiunia multa & mirabiles abstinentiæ, multa psalmodiarum & vigiliarum instantia, haud vulgaris humilitas & patientia, insignis charitas & mutua reuerentia atque obedientia, singularis aliorum erga alios beneuolentia, magnum silentij studium, magna in loquendo grauitas, eximia puritas cordis: atque vt re ipsa declararent, se non furda aure accepisse patris Guidonis adhortationem, nè cor diuitijs apponeret, licet illis esset summa diuersorum piscium copia, tum eius iussa, tum sua sponte atque voluntate non nisi tribus tantum diebus hebdomadis singulis sibi piscium esum permissum esse debere statuerunt. Quod quidem absente patre Guidone cum die quodam non obseruassent, Prioris indulgentia conuiente, diuinitus sic multati sunt. Erat tum illis magnus porcorum grex. is ad dies quindecim adeo perditus fuit, vt nulla eum ratione reperire possent. Sensit vir Deo plenus ob aliquam culpam id accidisse. Quam vbi facta inquisitione cognouit, non mediocri satisfactione eam voluit expiari. Ac deinde sine villo duce totus ille grex confestim domum reuersus est.

Virtutes fratris, sub Abbate Guidone degentium.

Frater quidam religiosus, Sergius, templi custos lampades purgans, stabat in alto tripode. Excidit autem lampas vna ex manibus eius in pavementum, & fracta est penitus. Territus ille, collegit fragmenta, & ante altaris crepidinem condens ea, festinus abiit ad patrem Guidonem, vt multa ab eo propter daninum illatum ipsi irrogaretur. Quod cum factum esset, illico redijt ad altare, & lampadem sanam atque integram inuenit. Quadam Palmarum nocte lampas ab excelso loco, putà ab ipsis templi trabibus decidit, & tamen neque illa confracta fuit, neque oleum effusum. Neque id semel tantum accidit, sed tertio eadem lampas idem passa, illæsa adhuc permanet.

Lampas fracta diuinitus redintegratur.

Heribertus Rauennas Archiepiscopus tanto aliquando furore in virum Dei commotus fuit, vt Pomposianum cœnobium armata manu destruere meditaretur. Id vbi perlatum est ad hominem Dei, cum omnibus monachis in preces feruenter incubuit: omnesque lanceis positis vestibus, asperrimis & cilicinis induti sunt, imitati prophetam, qui ait: Ego autem cum mihi molesti essent, induebar cilicio. Tres autem dies & noctes continenter sic vestiti, calcis quoque abiectis, solo pane hordeaceo & aqua contenti, quotidie sua sponte acriter in domo capitulari virgis cadebantur, nec vlla vel in templo, vel in refectorio sede alia, quam humo utebantur. Non immemor autem Deus suauißimæ illius promissionis suæ, Inuoca me in die tribulationis: eruiam te, & honorificabis me: tali visione eos consolatus est. Apparuit cuidam ex eis beatissima mater Dei & virgo perpetua, virginum stipata agmine, blandoque vultu horata est eum, nè timeret: monuitque vt in cœptis permanerent, certi se exauditum iri: addidit etiam, donèc triduanum eiusmodi seruarent ieiunium, à nullo neque visibili neque inuisibili hoste monasterium ipsorum superatum iri. Expergefactus ille, postquam tempus adfuit, quo loqui liceret, omnia hæc Patri Guidoni & fratribus enarrauit. Veram autem fuisse visionem, pax reddita comprobauit. Cum enim Archiepiscopus eo, quo diximus, animo venisset ad monasterium, fratresque omnes, licet non ignari quid vellet, obuiam ei cum timore procederent, atque suo more honorificentissimè illum in ecclesiam perduxissent, ille humi prostratus, vt Deo preces offerret, diuinitus adeo compunctus est, vt surgens, perfusus ora lachrymis, animo placidum & vultu blandum atque affabilem se illis exhiberet, perpetuamque cum illis iungeret amicitiam, & beato Guidoni deinceps quoad vixit humanissimum se præstaret.

Psal. 34.

Psal. 49.

Visio fratris cuiusdam.

Vide effectum precum, ieiuniorum &c.

Hic desunt reliqua in MS. codice: quæ sequuntur, ex Breuiario Spirensi adiecimus.

Inter ea verò, quæ per ipsum Deum in vita operatus est miracula, quosdam in cœnobij sui renouatione, per cohærentiam lignorum ruinam minantium in periculo mortis constitutos liberauit. Alios quartanis febribus laborantes, per potatam manûs suæ lotionem curauit. Posteaquam igitur annis duodequingenta Pomposium cum laude gubernasset, iturus obuiam Imperatoris legationi, in ipso itinere apud Parmam feliciter expirauit pridie Calendas Aprilis, anno salutis millesimo quadragesimosexto. Cum autem Parmenses venerabile corpus è manibus fratrum

Miracula S. Guidonis.

Obitus eius.

Corpus eius
transfertur
Spiram.

vi abstulissent, superueniens Imperator Henricus, eius nominis tertius, sacratissimas exuuias humiliter veneratus, primò fecit eas Veronam in sancti Zenonis ecclesiam reponi: deindè circa annum Domini millesimum quadagesimumseptimum de Verona Spiram transferri in ecclesiam collegiatam, quæ tunc à patrono suo primo, diuo Ioanne Apostolo & Euangelista nomen habuit: nunc verò ob sacratissimarum præsentiam reliquiarum sancti Guidonis appellatione obtinuit: vt quemadmodum Conradus Imperator, eius nominis secundus, pro fundamèto iaciendo in primi lapidis collocatione felix eidem ecclesiæ dedit initium, ità per filium eius Henricum tertium, à venerandis eiusmodi reliquijs, manu sua præsentatis, non indignum sumeret post tantam immutationem cognomentum: Ad laudem Dei in secula benedictum, Amen.

FINIS MARTII MENSIS.

APRILIS.

MARTYRIVM SANCTARVM AGAPES, CHIONIAE, ET IRENES, QVAE APVD THESSALONICAM passæ sunt, auctore Simeone Metaphraste.

1. Aprilis, vt hæc testatur historia, quæcum ad Irenè attinet, Latina Martyrologia 3. & 5. Aprilis has martyres habent.

1. Thessal. 1. & 4.

sic ait: In omni loco fides vestra in Deum peruagata est. Atque alibi: De charitate, inquit, fraternitatis non necesse habuimus scribere vobis: ipsi enim vos à Deo didicistis, vt diligatis inuicem.

Gen. 12.

Math. 10.

1. Tit. 1.

Psal. 50.

Iohan. 14.

Cum igitur persecutio à Maximiano Imperatore aduersus Christianos illata esset, mulieres illæ, quæ virtutibus seipsas ornauerant, Euangelicis legibus obedientes, propter summam in Deum charitatem & cælestium bonorum spem, patrisque Abraham factum imitantes, patriam, cognationem facultatesque omnes reliquerunt, ac persecutores fugiendo, quemadmodum Christus præcepit, altum quendam montem petierunt, ibique diuinis precibus operam dabant: & corpus quidem ipsum ad montis celsitatem contulerunt, eorum verò animus in cælo ipso versabatur. Cum autem in eo loco fuissent comprehensæ, ad eum, qui persecutionis author erat, Magistratum ductæ sunt, vt reliqua diuina præcepta exequentes, & ad mortem vsque suam in Christum charitatem seruantes, immortalitatis coronam assequerentur. Vna quidem è tribus illis præcepti perfectionem possidens, & Deum ex toto animo diligens, & proximum sicut seipsam, sancto Apostolo dicente: Finis præcepti est charitas: merito Agape vocabatur. Hoc enim nomine Græci charitatem appellant. Altera purum ac splendendum baptisimatit nitorem seruans, ità vt de ipsa propheticum illud dici possit: Lauabis me, & super niuem dealbabor: à niue nomen accepit: Chionia enim dicebatur. Tertia Saluatoris & Dei nostri donum, hoc est, pacem in se habens, & in omnes exercens, quemadmodum Dominus dixit: Pacem meam do vobis: Irene ab omnibus vocabatur, à pace nomē accipiens. Has tres foeminas cum ad se ductas, & ità affectas Magistratus vidisset, vt dijs sacrificia offerre nollent, igne cremandas esse decreuit, vt per ignem exigui temporis, igni subiectos diabolum omnemque demonum cateruam, ipsius diaboli exercitum,